

Forfatter: Fibiger, Mathilde

Titel: Udrag fra Clara Raphael

Citation: Fibiger, Mathilde: "Clara Raphael", i Fibiger, Mathilde: *Clara Raphael*, udg. af Lise Busk-Jensen, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1994, s. 309.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-fibiger01-shoot-idm140403938103504/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Clara Raphael

- Fanden forlanger en Finger*: spil med ordsproget: Giv Fanden en lillefinger, og han tager hele hånden, jf. *Mau* 1946. – *Cofits Ulyheldt*: (1606-1664); righofmester, gift med Leonora Christina, dømt til døden for majestætsforbrydelse.
- 70 *Don Quixote*: (egl. *Don Quixote*) den sp. forfatter Miguel de Cervantes Saavedras (1547-1616) roman fra 1605-1615, hvori helten bekrieger vejrmøller i den tro, at det er fjendtlige kæmper.
- 73 *Men Tanken selv* (...): digt af Clara Raphael selv.
- 75 *unbefangen*: troskyldig.
- 76 *Genius*: skytsånd.
- 79 *tiene to Herrer*: Matt. 6,24. Der prædikes over dette tekststed 15. søndag efter Trinitatis (uge 37, midten af september), hvilket ikke svarer til fiktionens tid (uge 24, midten af juni). – *Den, som ikke forlader* (...): Matt. 10,37.
- 86 *Vi have seiret*: i slaget ved Fredericia 6. juli 1849. – *Seger først mit Rige*: Matt. 6,33.

Minona

- 89 *Minona*: for nutidige øren et fremmedartet navn, men kendt i samtiden bl.a. fra Baggenses digt »Minonas Frøværrelse« (1797) og Oehlenschlägers »Valrav« (*Digte* 1803); en af Fibigers veninder hed Minona.
- 95 *Ind i de lyse Stuer* (...): str. 16 og 8, l. 1 i Chr. Winthers digt »En Vandrer« (*Samlede Digte* (1860-1872) I, s. 248-249). – *Toldboden*: toldvæsenets bygning, i Kbh. desuden kajen, hvorpå den lå.
- 96 *vist*: et bestemt beløb.
- 97 *Santa Gjertrud* (...): gammelt ordsprog, jf. *Mau*, 2291; den belg. abbedisse St. Gertrud (626-659) var de rejsendes helgeninde, hvorfor forgyldte billeder af hende var anbragt langs vejene, hvor vejr og vind vaskede guldet af. – *Kappe(r)*: gifte kvinders hovedbeklædning i lette stoffer og med pyngebånd til indendørs brug. – *Forretninger*: arbejde.
- 98 *Paroxysme(r)*: raserianfald.
- 99 *trods nogen*: mere end nogen anden. – *skuffe*: narre, bedrage. – *fornemmeligt*: først og fremmest.
- 100 *usurpere(r)*: tilrane med magt. – *Grev von Gleichen*: manden med to koner, en legendarisk ty. figur der siden middelalderen optræder i litteraturen, bl.a. i Goethes drama *Stella* (1776); grev von Gleichen efterlod sin hustru hjemme og tog på korstog, blev taget til fange og

- måtte love en indfødt kvinde ægteskab for at blive befriet; han opnåede siden tilladelse af paven til at gifte sig med hjælpersken og leve sammen med begge hustruer. – *Beshjæmmelse*: skam.
- 101 *Axel Thorsens Vise*: folkevisen om Axel Torsen og Skøn Valborg (Peder Syv: *200 Viser om Konger, Kemper og Andre* (1695, 4. del, nr. XXIII); visen lå til grund for Oehlenschlägers sorgespil *Axel og Valborg* (1810), der har den citerede strofe som motto, hvorfra Fibiger formentlig citerer. Strofen er visens afsluttende, str. 200; i *Danmarks gamle folkeviser* nr. 475 med titlen »Aslaug Torsøn og skøn Valborg».
- 103 *Bistrop*: St. Hans Hospital for sindslidende i Roskilde (ved Bistrup Gård).
- 105 *Jeg kunde gjerne (...)*: str. 19 i Chr. Winthers digt »Hvordan hun er?» (*Samlede Digtinger* I, s. 90); egl. »det blev Digterens Fortræd».
- 106 *Kalkbrænderiveien*: formentlig den nuværende Kalkbrænderihavnsgade ved Svanemøllen i København. – *sympathetisk(e)*: sympatisk, medfølelse, væsensoverensstemmende.
- 108 *Moder's Navn er en hellig Lyd*: formentlig en fejlskrivning af første linie i Grundtvigs sang »Moder's navn er en himmelsk lyd» (1838; *Følelshøjskolens sangbog* (1984) nr. 147).
- 109 *Coquette(s)*: koket, inclædende kvinde. – *Velkommen store Mand (...)*: sådanne litier havde flere digtere skrevet ved billedhuggeren Berthe Thorvaldsens hjemkomst fra Italien i 1838, bl.a. Chr. Winther (»Velkommen, o, Mester! tilbage til Nords» i digtet »Til Thorvaldsen») og H.V. Kaalund (»Vær velkommen, Søn af gamle Norden» i digtet »Hilsen til Thorvaldsen»).
- 110 *intet mindre end*: mindst af alt. – *Materie*: emne.
- 112 *Fugl Phoenix*: sagn dyr fra oldgr. digtning; fuglen findes kun i et eksemplar; når den bliver gammel, anbringer den sig på et bål, der enten antændes af solen eller af fuglen selv, hvorefter den genopstår fornyet og forskønnet af asken. – *Gaa, se, og bliv besejret*: en humoristisk fordanskning af Cæsars sejrsmelding efter slaget ved Zela (47 f.Kr.): »Veni, vidi, vici» (Jeg kom, jeg så, jeg sejrede). – *underordnet*: mindre betydeligt. – *Psyche*: i antik mytologi inkarnationen af al ungdommelig kvindelig ynde. – *Amor(s)*: kærlighedsguden i antik mytologi og Psyches elskede. – *der er mig lig*: nemlig som den Eva Gud skabte til Adam, 1 Mos. 2,18.
- 114 *Hun er saa ung (...)*: str. 4 i Chr. Winthers ovennævnte digt »Hvordan hun er?» (se n.t.s. 105). – *glimrende*: strålende.
- 116 *Sten(e)n*: stenvej, overgang over et gæde. – *Parlamentarflag*: hvidt flag der signalerer forhandlingsvilje.
- 119 *Gennemaler(s)*: kunstner der maler situationer fra dagliglivet.
- 122 *Pantheisme*: læren om at Gud er i alt.